

Secció I. Disposicions generals

CONSELL DE GOVERN

7081

Decret 34/2016, de 17 de juny, pel qual es declara la situació de sequera extraordinària a l'illa d'Eivissa i s'adopten les mesures urgents i excepcionals de gestió dels recursos hídrics per pal·liar-ne i corregir-ne els efectes

L'illa d'Eivissa en aquests moments presenta una situació crítica pel que fa a les reserves d'aigua, a conseqüència bàsicament de dos factors: la manca continuada de precipitacions i la sobreexplotació dels aquífers.

Des del punt de vista meteorològic, els darrers anys (2012, 2013 i 2014) han estat extremadament secs a l'illa d'Eivissa, en especial els anys 2013 i 2014. Així, la precipitació acumulada l'any 2013 fou un 8 % inferior a la mitjana i l'acumulada l'any 2014 fou un 40 % inferior a la mitjana. D'altra banda, entre gener i novembre de 2015 les precipitacions acumulades respecte de la mitjana històrica suposen un superàvit de l'ordre del 16 % per al conjunt d'Eivissa, si bé aquest increment no és suficient per a la recuperació dels nivells quantitius i qualitius de les masses d'aigua d'Eivissa.

L'índex de sequera hidrològica calculat a l'illa d'acord amb allò que estableix l'article 112 del Pla Hidrològic de les Illes Balears indica que, des de principi de 2014, es troba en situació de prealerta, i els estius de 2014 i 2015, en situació d'alerta. Per tant, d'acord amb l'índex esmentat, l'illa es troba en estat de sequera hidrològica.

El Pla Hidrològic de les Illes Balears, aprovat pel Reial decret 701/2015, de 17 de juliol, estableix en els articles 34 i 35 els recursos hídrics disponibles per al tercer cicle de planificació (2015-2021). Aquest article posa de manifest que per al conjunt de l'illa d'Eivissa hi ha un dèficit de recursos hídrics naturals que serà de 3 hm³ respecte dels 16 hm³ disponibles per a l'any 2021.

La manca de precipitació dels darrers anys, juntament amb la situació de mal estat quantitiu de les masses d'aigua de l'illa, comporta que mentre no es normalitzi el règim de precipitacions i no se cerquin fonts de subministrament no convencionals no es pot garantir la demanda d'aigua de l'illa.

La situació de sequera i l'estat de les masses d'aigua subterrània de l'illa d'Eivissa obliga, d'una banda, a adoptar mesures temporals que permetin un increment de l'aigua disponible fins que els nivells de reserva millorin; i, de l'altra, a adoptar les mesures administratives necessàries que permetin corregir aquesta situació mitjançant la limitació i la restricció dels aprofitaments de manera equitativa i solidària entre els sectors afectats.

Amb aquesta finalitat, l'article 58 del vigent Text refós de la Llei d'aigües (TRLA), aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, faculta el Govern per adoptar, mitjançant decret i en circumstàncies de sequera extraordinària, com la que viu en aquest moment l'illa d'Eivissa, les mesures que siguin necessàries amb relació a la utilització i la gestió del domini públic hidràulic, malgrat aquest hagi estat objecte de concessió, amb l'objectiu de superar les circumstàncies de necessitat, urgència o excepcionalitat.

Igualment, l'article 30.8 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, atribueix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva en matèria de règim d'aigües i aprofitaments hidràulics, canals i regadius; aigües minerals i termals; ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics; mesures ordinàries i extraordinàries per garantir el subministrament; participació dels usuaris.

Per incrementar l'aigua disponible, el Decret preveu que, mentre duri la situació de sequera, no es puguin efectuar noves captacions a les masses de Serra Grossa (2006M3), Cala Llonga (2003M1) i Roca Llisa (2003M2), que, d'acord amb el balanç hidrològic, presenten extraccions efectives per un volum major del volum realment disponible, és a dir, estan clarament sobreexplotades. S'exceptuen a aquestes masses les captacions lligades a la lluita contra incendis, d'abastiment i geotèrmia.

Quant a la resta de masses, el Decret preveu la reducció de les extraccions autoritzades existents per a diferents usos. En aquestes masses es permeten noves captacions per a ús domèstic, per a ús de proveïment a la població (sempre que no hi hagi altres fonts disponibles), per a l'ús lligat a la lluita contra incendis i l'ús agrícola a explotacions inscrites en el Registre General d'Explotacions Agràries (RGEA) vinculades a joves agricultors, d'acord amb allò previst en l'article 2.1 n del Reglament de la Unió Europea núm. 1305/2013, de 17 de desembre. A aquestes noves captacions també els seran d'aplicació les reduccions previstes per a les existents.

En la mateixa línia, als nuclis amb pèrdues significatives d'aigua potable a la xarxa de subministrament els ajuntaments han de prendre una sèrie de mesures indicades en l'annex del Decret. Aquestes mesures són recomanables igualment per als nuclis i municipis amb pèrdues

menors i s'han de prendre sens perjudici de les campanyes d'estalvi i sensibilització que es puguin dur a terme des d'altres administracions, com la prevista per la Direcció General de Recursos Hídrics per a l'any 2016.

Cal esmentar que, durant l'estiu, l'aigua provinent de les dessalinitzadores en funcionament (Eivissa i Sant Antoni) no és suficient per garantir el subministrament dels nuclis que hi tenen accés —Eivissa, Sant Antoni i Sant Josep—, per la qual cosa es complementa amb aigües subterrànies. Actualment, s'està construint l'anell d'interconnexió que permetrà subministrar aigua als municipis de Sant Josep, Sant Antoni i Santa Eulària, on previsiblement entrarà en funcionament una altra dessalinitzadora. Tot i disposar de totes aquestes infraestructures, no es pot garantir el subministrament només amb aigua dessalada.

A més, s'ha d'assenyalar que la legislació en matèria d'aigües preveu que l'Administració hidràulica garanteixi en primer lloc l'ús de proveïment urbà, motiu pel qual les captacions per a aquest ús no veuen reduït el seu volum extraïble i es preveu la possibilitat d'efectuar noves captacions a totes les masses d'aigua.

També per aquest motiu s'atorga als òrgans de l'Administració hidràulica, regulats en el Decret 129/2002, de 18 d'octubre, d'organització i règim jurídic de l'Administració hidràulica de les Illes Balears, un ventall de facultats extraordinàries, entre les quals hi ha la possibilitat de modificar les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, sigui quin sigui el títol legal en virtut del qual s'hagi atorgat aquesta utilització, com també l'establiment de reduccions del subministrament d'aigua necessaris per a la distribució racional i justa dels recursos disponibles, bé sigui amb la limitació dels drets d'aprofitament i explotació atorgats, amb la reducció dels percentatges d'extracció o amb la paralització de la tramitació de nous aprofitaments. Així mateix, també s'habilita l'Administració hidràulica perquè acordi i executi les actuacions necessàries per a una millor gestió dels recursos hídrics, com també perquè executi obres de captació, de transport o d'adequació d'infraestructures.

D'acord amb l'article 2.8 c del Decret 24/2015, de 7 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, l'òrgan responsable de la tramitació d'aquest Decret és la Direcció General de Recursos Hídrics, de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, que exerceix les competències en matèria de recursos hídrics.

Els procediments vinculats a l'execució d'aquest Decret es declaren d'urgència, d'acord amb allò que disposa l'article 50 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i al mateix temps se simplifiquen els tràmits per a la modificació de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, eix central per garantir l'eficàcia d'aquesta mesura excepcional, sens perjudici dels principis que asseguren la participació i l'audiència de les persones interessades.

El Decret indica les obres que es consideren necessàries per pal·liar els efectes de la sequera que es podran declarar d'emergència d'acord amb el que estableix l'article 113 del Text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre.

Per acabar, i en consideració a la situació crítica de les reserves hídriques existents a l'illa d'Eivissa i perquè aquestes mesures siguin realment eficaces, el període d'aplicació i vigència d'aquest Decret s'ha d'estendre fins que s'hagi superat el període de sequera, d'acord amb els indicadors de sequera previstos en el Pla Hidrològic de les Illes Balears, els quals, a efectes de consulta, estan publicats en el Portal de l'Aigua (<<http://dma.caib.es>>).

Per tot això, oït el Consell Consultiu de les Illes Balears, a proposta del conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 17 de juny de 2016,

DECRET

Article 1

Objecte

D'acord amb allò que preveu l'article 58 del Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'aigües, es declara la situació de sequera extraordinària a l'illa d'Eivissa i s'adopten les mesures urgents i excepcionals de gestió dels recursos hídrics per pal·liar-ne i corregir-ne els efectes.

Article 2

Àmbit territorial i finalitat

L'àmbit territorial d'aquest Decret és l'illa d'Eivissa i la seva finalitat i objectiu és declarar la situació de sequera extraordinària i establir les mesures administratives excepcionals i necessàries per a la gestió dels recursos hídrics en aquesta situació.

Article 3

Efectes de la declaració de sequera

1. Els efectes de la declaració de sequera suposen les modificacions temporals de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, sigui quin sigui el títol habilitant que atorga el dret d'aquest ús i de manera específica:

a) Durant la vigència d'aquest Decret, queden suspesos la tramitació i l'atorgament de nous aprofitaments hídrics, sigui quin sigui el títol que se sol·liciti (inscripció, autorització, concessió, catàleg, etc.), com també les autoritzacions per posar en servei les instal·lacions d'elevació a les masses d'aigua següents:

- Serra Grossa (2006M3)
- Cala Llonga (2003M1)
- Roca Llisa (2003M2)

S'exclouen d'aquesta mesura els aprofitaments per a abastiment a població; geotèrmia; reordenació de cabals sense augment de volum; manteniment i sanejament de pous, i dipòsits contra incendis.

b) A la resta de masses d'aigua s'han de permetre, a més dels usos esmentats en la lletra a, els següents:

- Aprofitaments per a usos domèstics.
- Aprofitaments per a explotacions agràries destinades a la incorporació de joves agricultors d'acord amb la normativa específica.

c) Es redueixen en un 10 % els volums autoritzats per a les extraccions, la titularitat de les quals sigui d'agricultors professionals, amb activitat a explotacions agrícoles inscrites en el Registre General d'Explotacions Agràries de les Illes Balears (RGEA).

d) Es redueixen en un 15 % els volums autoritzats de les extraccions per a la resta d'usos, sigui quin sigui el títol habilitant, excepte en els casos següents:

- Usos de geotèrmia.
- Extraccions per a ús de proveïment a poblacions.
- Dipòsits contra incendis.

e) S'imposa la substitució obligatòria de la totalitat del volum d'aigua subministrada amb camions per aigua dessalada, en funció de la seva disponibilitat quantitativa i tècnica (punt de servei) i, en concret, durant els mesos d'octubre a abril, ambdós inclosos. Durant la resta de mesos poden completar la demanda amb aigua subterrània.

f) Els subministradors d'aigua amb accés a aigua dessalada queden obligats a utilitzar només aigua dessalada entre els mesos d'octubre a abril, ambdós inclosos, i durant la resta de mesos poden satisfer l'augment de demanda amb aigua subterrània. En tot cas, ho han de comunicar a la Direcció General de Recursos Hídrics.

g) Els ajuntaments de l'illa d'Eivissa estan obligats a fer una auditoria de l'aigua i a comprovar el percentatge de pèrdua de les xarxes. El resultat d'aquesta actuació s'ha de presentar a l'Administració hidràulica en el termini màxim de 45 dies des de l'entrada en vigor d'aquest Decret. Tanmateix, si com a resultat de l'auditoria es detecten pèrdues superiors al 20 %, s'ha de presentar un pla d'actuació que n'asseguri la reducció. Aquest pla d'actuació ha de tenir el contingut mínim especificat en l'annex d'aquest Decret i s'ha de presentar en el termini màxim de dos mesos des de la presentació dels resultats de l'auditoria. La Direcció General de Recursos Hídrics, amb l'informe previ emès pels seus serveis, ha d'aprovar, si escau, en el termini de tres mesos, els plans d'actuació presentats pels ajuntaments.

h) El president o la presidenta de la Junta de Govern de l'Administració hidràulica pot, per resolució, substituir la totalitat o part dels volums autoritzats per altres d'origen distint i de qualitat adequada a l'ús de destinació, quan aquesta mesura sigui imprescindible per a garantir l'abastiment a la població i a la ramaderia, amb l'obligació d'informar-ne la Junta de Govern a la propera sessió, que s'ha de dur a terme en el termini màxim de dos mesos des de la resolució.

2. Altres efectes:

a) Les entitats públiques o privades (concessionàries, ajuntaments i empreses subministradores) que facin proveïment d'aigua a la població, sigui quin sigui el títol habilitant (concessió per proveïment o per la venda d'aigua en camions), han de presentar trimestralment a la Direcció General de Recursos Hídrics la informació següent:

1. Volum mensual d'aigua extreta en origen, desglossat per cada un dels punts d'extracció d'aigua.

2. Volum mensual d'aigua subministrada total i desglossat per nuclis de població.
3. Volum mensual d'aigua facturat, desglossat per nuclis.
4. Volum mensual d'aigua no facturat, desglossat per nuclis.

b) Les persones titulars d'aprofitaments per subministrar aigua han de facilitar a la Direcció General de Recursos Hídrics la informació indicada en el punt anterior, com també la identificació de les empreses que fan ús de les seves instal·lacions i subministren aigua mitjançant camions cisterna.

Article 4

Tramitació dels procediments afectats per l'aplicació de les mesures excepcionals

1. Els procediments vinculats a l'execució d'aquest Decret es declaren d'urgència, d'acord amb l'article 50 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, al mateix temps que se simplifiquen els tràmits per, si escau, modificar les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, respectant sempre els tràmits d'audiència i participació ciutadana.

2. La tramitació dels procediments de canvi d'ús del domini públic hidràulic s'ha de fer de la manera següent:

- La directora general de Recursos Hídrics és l'òrgan competent per iniciar d'ofici el procediment, el qual s'ha de notificar a les persones interessades.
- L'informe i l'elaboració de la proposta de canvi d'ús l'ha de fer el servei competent i la Direcció General de Recursos Hídrics, respectivament.
- El termini d'audiència a les persones interessades es redueix a cinc dies.
- El conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca ha de dictar la resolució de modificació, que ha de ser motivada, sens perjudici de la delegació de competències que, si escau, s'hagi establert.

3. La resolució adoptada ha de determinar el canvi d'ús del domini públic hidràulic durant la vigència d'aquest Decret i mentre no sigui expressament derogat.

4. Les obres necessàries per fer efectiu el canvi d'ús es declaren d'utilitat pública i d'ocupació urgent, i poden tenir caràcter d'emergència.

5. L'òrgan de contractació pot declarar, si escau, la tramitació d'emergència de les obres, els subministraments i els serveis necessaris per pal·liar la situació de sequera extraordinària a l'illa d'Eivissa, quan, d'acord amb l'article 113 del Text refós de la Llei de contractes del sector públic, aprovat pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, apreciï la necessitat d'actuar de manera immediata a causa d'un esdeveniment catastròfic o de situacions que suposen greu perill.

6. L'Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental, en exercici de les competències que li atribueix l'article 2 dels seus Estatuts, aprovats pel Decret 100/2015, de 18 de desembre, pot executar les obres, els subministraments i els serveis necessaris per pal·liar o corregir els efectes de la sequera extraordinària a l'illa d'Eivissa.

Article 5

Caràcter no indemnitzable de les mesures adoptades

Les mesures adoptades temporalment en virtut d'aquest Decret, incloses les limitacions en l'ús del domini públic hidràulic, no tenen caràcter indemnitzable, excepte en els casos prevists en l'article 35.2 de la Llei 8/2004, de 23 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública.

Article 6

Relacions amb l'Administració local

El president o la presidenta de la Junta de Govern de l'Administració hidràulica ha de comunicar a la Junta d'Aigües d'Eivissa i, si escau, al Consell d'Eivissa i a tots els ajuntaments d'Eivissa afectats els acords i les actuacions adoptades per complir les mesures dictades en virtut d'aquest Decret.

Article 7

Règim sancionador

L'incompliment, per part de les persones usuàries, de les mesures de reducció de dotacions en el subministrament d'aigua que s'hagin adoptat en aplicació de l'article 3 d'aquest Decret constitueix una infracció administrativa inclosa en el títol VII, "De les infraccions i sancions i de la competència dels tribunals", del Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual es regula el Text refós de la Llei d'aigües, i els articles concordants del Reglament de domini públic hidràulic aprovat pel Reial decret 849/1986, d'11 d'abril.

Disposició final primera

Vigència temporal

1. Aquest Decret manté la seva vigència mentre duri la situació de sequera extraordinària a l'illa d'Eivissa o amb l'entrada en vigor del Pla Especial d'Actuació en Situacions d'Alerta i Eventual Sequera de les Illes Balears.
2. S'ha de considerar finalitzada la situació de sequera quan l'índex publicat en el Portal de l'Aigua presenti valors de situació estable durant tres mesos consecutius.
3. L'Administració hidràulica ha de publicar mensualment l'evolució de la sequera a l'illa d'Eivissa d'acord amb les dades esmentades en el paràgraf anterior. Aquestes publicacions es poden consultar en el Portal de l'Aigua (<<http://dma.caib.es>>).

Disposició final segona

Entrada en vigor

Aquest Decret comença a vigir l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 17 de juny de 2016

El conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca
Vicenç Vidal Matas

La presidenta
Francesca Lluch Armengol i Socias

ANNEX

Contingut mínim del pla d'actuació

1. Resultats de l'auditoria. Resum dels rendiments obtinguts i metodologia de càlcul.
2. Avaluació del consum d'aigua del municipi, fonts de proveïment i necessitats mínimes.
3. Objectius de reducció del pla i termini per assolir-los.
4. Actuacions per minimitzar les fuites de xarxa. Planificació de les mesures que s'han de prendre, que poden anar des dels estudis necessaris per a la detecció de fuites fins a la definició de les actuacions concretes, tot en funció de la informació disponible.
5. Actuacions de gestió de la demanda amb actuacions adreçades a minimitzar el consum d'aigua. Poden incloure, entre d'altres:
 - a) Campanyes de conscienciació ciutadana.
 - b) Bans i normativa municipal de regulació d'usos (recreatius, esportius, reg de jardins).
 - c) Tarifació progressiva amb penalització d'ús abusiu.
 - d) Campanyes d'instal·lació de dispositius de baix consum.
 - e) Reutilització d'aigües regenerades per a reg de zones verdes.
6. Calendari, amb indicació dels objectius o fites.
7. Mesures de seguiment i control del Pla. Indicadors de seguiment i identificació dels responsables. Calendari de lliurament d'informació a la Direcció General de Recursos Hídrics.
8. Vigència i revisió.

